

Slovenski dom

Štev. 225

V Ljubljani, torek 2. oktobra 1940

Leto V

Izjave o italijansko-španskih razgovorih v Rimu

Nobenih novih pogodb med Španijo ter Italijo in Nemčijo

Rim, 2. okt. m. Dobro obveščeni krogi izjavljajo, da je razgovor med predsednikom italijanske vlade Mussolinijem in španskim notranjim ministrom Sumerjem potekel v znamenju potrditve temeljnih načel, na katerih so se gibal razgovori v Berlinu, ter popolne prilagoditve španske politike politiki Nemčije in Italije. Neka španska osebnost je obvestila zastopnika Transcontinental Pressa, da pri razgovorih ne bo prišlo do nobenih novih pogodb med Španijo in državama oziroma ter zdaj ni več nobenega odprtega vprašanja med Španijo ter Nemčijo in Italijo.

V Rimu poudarjajo, da je pri razgovorih vladala posebna prisrčnost, kakor se razvija v

ozračju skupnega prijateljstva in popolnega zupanja, ki je bilo doseženo med Italijo in Nemčijo ter Španijo že v španski državljanski vojni. Prijateljstvo, ki veže vse tri države, ne potrebuje nobenih novih uradnih potrditev, da bi ostalo trajno.

Na kosilo, ki ga je zunanji minister grof Ciano priredil v hotelu »Excelsior«, so poleg španskega ministra Sumerja prišli še general de Bono, tajnik fašistične stranke Muti, šef generalnega štaba ter zastopniki milice in mnogo drugih osebnosti fašistične stranke. Pri tej priliki je prišla jasno do poudarka solidarnost fašistične stranke in španske Falange, ki je njen odbor pod vodstvom ministra Sumerja.

Po kosilu je bil Sumer pri predstavi italijanskega filma o Alcazarju.

Pričakujejo, da bo Sumer danes sprejet pri Mussoliniju v poslovilno avdijenco. Pred tem bo pa njemu na čast priredil tajnik fašistične stranke Muti kosilo. Sumer bo prisostvoval tudi večerji, ki jo bo priredil njemu na čast španski veleposlanik v Rimu.

Italijansko časopisje nadaljuje z objavljanjem prisrčnih člankov o vlogi Sumerja v novi Španiji, o pomenu njegovega sedanjega potovanja v Berlin in Rim ter poudarja njegovo vedenje v osvobodilni španski vojni ter njegovo stališče v španski politiki do Velike Britanije.

Letalski boji za London se nadaljujejo

Berlin, 2. oktobra DNB: Vrhovno poveljstvo poroča: Včeraj: Ponoči in podnevi je nemško letalstvo napadalo vojaške objekte po Angliji v večjih oddelkih in posamično. Težišče je bilo London in na območje predelne britanskega otočja. Navzlic gostim oblakom in megli je bilo v večini primerov mogoče ugotoviti učinek bombardiranja. Porov mogoče je imela akcija nemškega letalskega bombardiranja velik uspeh kljub močni obrambi. V pristaniških delih Londona in Liverpoola je bilo videti številne velike požare. V južni Angliji je bila uspešno bombardirana neka letalska tovarna, na jugovzhodni obali pa neko letališče in neko pristanišče. Obrežne baterije so bombardirale večeraj sovražnikove ladje v Doverju.

Eno nemško bojno letalo je potopilo na severozahodni obali Irske 10.000 tonsko sovražno trgovsko ladjo s težkimi bombami. Na vzhodni obali Škotske je bil izveden napad na skupino ladij. Dve ladiji s skupno 10.000 tonami, sta bili zadeti. Izbruhnil je ogenj. Podmornica pod poveljstvom kapitana Jenisa je potopila šest sovražnih ladij v skupni tonaži 34.760 ton. Druga podmornica je potopila dve oboroženi sovražni ladiji v skupni tonaži 15.000 ton, drugi dve ladiji pa je hudo poškodovala.

Močno delovanje protiletalskega topništva in nočnih lovcev je preprečilo britanskemu letalom, da bi se severne in zahodne strani napadla Nemčijo.

Italijanske zahteve glede francoske Sirije

Vojna odškodnina Italiji, omogočitev politične propagande, svoboda za fašistične in hitlerjevske organizacije

Kairo, 2. okt. m. Agencija Orient poroča, da je italijanski odbor za izvedbo premirja iz Beyrutha poslal francoskim oblastem zahteve, ki so obsežene v naslednjih sedmih točkah:

1. Nemcem in Italijanom, ki so prej živeli v Egiptu, Iraku in drugih arabskih državah, se

morajo znova dovoliti propagandno delovanje v Siriji.

2. Številni Arabci, ki žive v Evropi, morajo dobiti dovoljenje za odhod v Sirijo in Libanon.

3. Sirija in Libanon bosta morali plačati Italiji določeno vojno odškodnino, katere višino bo določila komisija za premirje.

4. V Beyruthu bo izhajal italijanski list, ki bo podvržen samo italijanski cenzuri.

5. Italijanska in nemška vojna poročila se morajo objavljati v sirijskem in libanonskem tisku.

6. Nemci in Italijani morajo dobiti dovoljenje, da smejo vedno nositi narodnosocialistične in fašistične znake.

7. Narodno socialistične in fašistične mladinske organizacije morajo dobiti dovoljenje za nemoteno delovanje v Siriji in Libanonu.

Vsa Dobrudža je zdaj bolgarska

Sofija, 2. oktobra. ETA: Poveljstvo tretje bolgarske armade sporoča: Včeraj ob 9 so edince te armade prekorajile tretjo četo v Dobrudži in zasedle zadnji predel. Ob 17 je bila vsa pokrajina zavzeta, ne da bi bilo prišlo do kakšnih spopadov. Tako se je sedaj vsa južna Dobrudža vrnila Bolgariji. Prebivalstvo je sprejelo četo z nenavadnim veseljem. Da bi se preprečili tudi najmanjši spopadi, bodo novo mejno črto zasedli postopno in sicer v navzočnosti članov razmejivne komisije.

Odbor proti vstopu Amerike v vojno

Rim, 2. oktobra. m. Transcontinent Press poroča: »Giornale d'Italia« objavlja posebno poročilo svojega dopisnika iz New Yorka o nedavno sklenjeni trojni zvezi v Berlinu. Med drugim pravi, da so ugledne ameriške osebnosti, ki nasprotujejo sodelovanju z Anglijo, takoj ustanovile odbor, ki naj obvaruje Ameriko pred vstopom v vojno. Ustanovitelji novega odbora so Henry Ford, generala Hood in Davis. Novi odbor ima nalogo zbirati vse sile za obrambo Amerike in da se zato Amerika ne sme zapletati v evropsko vojno. Pomoč Veliki Britaniji ne sme preko načela »cash and carry« (plačaj in odpelji). Odbor bo na najširši podlagi začel s propagando proti Rooseveltu.

Zadužena zarota v Mehiki

Mexico, 2. oktobra. Reuter: O zatrtim poskusu zarote, ki je bila odkrita v zvezni državi Nuevo Leon, se je izvedelo, da je bil vodja zarote general Garzoa ubit med streljanjem, ki se je razvil med policijo in zarotniki. Izvedelo se je, da je general Garzoa vodil zaroto, ki je hotela odstaviti predsednika Mehike generala Avilla Camoja, ki je bil pred kratkim izvoljen za predsednika. General Garzoa je hotel pobegniti, ko je izvedel, da je policija odkrila zaroto. Toda policija je pravočasno obkolila hišo in general je bil ubit med streljanjem. Ubit je bil tudi neki vojak.

Zbiranje ameriškega brodogradništva v Tihem morju

New York, 1. oktobra. m. Associated Press poroča iz Dan Diego v Kaliforniji, da je včeraj tja priplulo 45 vojnih ladij, in sicer trinajst rušilcev, 4 podmornice, 3 lažje križarke in 15 drugih vojnih ladij in težkih križark.

Francoska vlada je dala internirati voditelja socialističnega delavstva Jouhauxa, enega glavnih stebrov ljudske fronte. Jouhaux je kot predsednik delavske organizacije CGT organiziral stavke ter s tem sabotožar v vojni industriji.

Vesti 2. oktobra

Francoska vlada je zasegla vse imetje bivšemu letalskemu ministru ljudske fronte Cotu, ki je s svojim delom onesposobil francosko letalstvo in s tem zakrivil poraz Francije. Cot je še pred premirjem zbežal v Ameriko, kjer ima zdaj propagandna predavanja proti sedanjemu francoski vladi.

Ameriško poslaništvo v Bukarešti je vložilo oster protest proti romunski vladi, ker je dala zapreti nekaj ameriških petrolejskih inženirjev.

V Budimpešti je dopotovalo posebno nemško odposlanstvo, ki bo z madžarskim kmetijskim ministrstvom izdelalo pogodbo o tem, kaj bo Madžarska sadila in sejala prihodnje leto in v kakšnih količinah. Madžarsko poljedelstvo se bo s tem močno prilagodilo nemškim gospodarskim potrebam in zahtevam.

Ameriški zunanji minister Hull, angleški poslanik v Washingtonu Lothian ter avstralski poslanik Casey, so včeraj imeli važen posvet o skupnem obrambnem nastopanju teh držav v Tihem morju.

Dvajset zabojev portugalskega državnega zlata je bilo včeraj odposlanih v New York.

Porabo živin so omejili včeraj tudi v vatikanski državi, in sicer podobno, kakor je to urejeno v Italiji. Za nekatera hranila so uvedene nakaznice. Strogo je prepovedano prodajati živež ljudem, ki niso vatikanski državljani, kar se je do sedaj dogajalo in se je marsikateri Rimljan okoristil s to ugodnostjo.

Predsednik turške vlade je nenadoma odpotoval v Aleksandrijo na turško-sirski meji. Njegov odhod je verjetno v zvezi z italijanskimi zahtevami po tem, da bi italijanska vojska dobila v Siriji razna oporišča.

Vodja holandske nar.-soc. stranke, Mussert, je bil te dni sprejet pri nemškem kanclerju Hitlerju in se je posvetoval o bodoči politični ureditvi Holandije.

Ameriška vlada je dobila včeraj pooblastilo, da sme zaseči ves vojni material, kar ga je kupila v Združenih državah Japonska in pa države, ki so pod nemško zasedbo, lahko ves ta material proda Angliji.

Pri vojnem spopadu med Japonsko in Ameriko bi Rusija pomenila za Japonce nevarnost, ker je sedanje njeno stališče do Japonske nejasno. Za kako japonsko akcijo proti Ameriki je nujno potrebno, da bi se zvezi treh velebil pridružila tudi Rusija, ki je navzlic izjavam o nevtralnosti zelo nezanesljiva in bi utegnila Japoncem skočiti v hrbet, sodelo japonsko časopisje, ko razpravlja o sovjetskih izjavah glede zveze med Nemčijo, Italijo in Japonsko.

Z angleške uradne strani zanikujejo vse vesti o tem, da bi bila angleška vlada poslala francoskemu otoku Madagaskarju ultimatum.

Dve angleški letali sta se morali spustiti na grškem otoku Kretu, kjer so ju grške oblasti zasegle, letalce pa internirale.

Predsedniku Združenih držav Rooseveltu je treba dati pooblastilo, da lahko kupi katero koli angleško posest v Tihem morju, ki bi bila potrebna za ameriško obrambo. Tak predlog je dal v ameriškem senatu senator King, češ da je to potrebno zaradi japonske nevarnosti.

Stališče sovjetske vlade do zveze med Nemčijo, Italijo in Japonsko, kakor ga je izrazilo poluradno moskovsko glasilo »Pravda«, se čisto ujema z nemškim, italijanskim in japonskim pričakovanjem. Sovjetska Rusija bo ostala nevtralna, sodi včerajšnji berlinski tisk.

Razstavo nemškega stavbarstva bodo 5. oktobra odprli v Belgradu. Razstavljeni bodo veliki modeli raznih pomembnih stavbenih del, izvedenih pod vladno narodnega socializma. Veliko teh del je bilo narejenih po osnovi zamisli kanclerja Hitlerja, ki se v prostem času tudi sam rad bavi z arhitekturo. Ob tej razstavi bo tudi več nemških kulturnih prireditev v Belgradu.

V Turčiji so letos pridelali za 20% več žita, kakor kdaj koli poprej, pravijo uradni podatki turške vlade.

Pri vseh večjih trgovinskih in industrijskih podjetjih v Romuniji so postavljeni komisariji.

V Španiji so včeraj praznovali štiriletnico, kar je bil general Franco postavljen za državnega glavarja.

Angleška letala so v noči od sobote na nedeljo spet metala zažigalne ploščice na nemška polja, gozdove in mesta, pravi neko nemško uradno poročilo.

Anglija bo najbrž uradno priznala priključitev baltijskih držav k Sovjetski Rusiji in je že dovolila prenesti na sovjetski državni račun vse premoženje, ki so ga te države imele naloženo v Londonu.

Nemška ali italijanska podmornica je na Atlantskem morju potopila jugoslovanski parnik »Boka« (9500 ton). Parnik je bil pred kratkim prodan neki panamski prevozniki družbi, a je vse poslovanje zanj opravljala še vedno Zetska plovilnica. Pri potopu parnika sta izgubila življenje kapitan in en strojnik, oba naša državljana.

Angleški odgovori na nemško letalsko uničevanje

Berlin, 2. oktobra. DNB. V noči od 1. do 2. oktobra so se angleški bombniki skušali približati Berlinu. Samo posamezni letalom se je posrečilo, da so letela nad Berlinom in vrgla bombe, ki pa niso napravile nobene večje škode.

London, 2. oktobra. o. Uradno poročajo iz Londona, da so sredi angleške letala spet bombardirala Berlin. Večji napadi so bili tudi na železniška križišča, petrolejska skladišča in na mesta v zasedenem ozemlju.

Snočni nemški napadi na angleško ozemlje so bili v glavnem na London, južnovzhodna in severovzhodna mesta Anglije. V Merseyju je bilo porušenih več stavb, škoda ni bila velika. V londonskem predelu je bilo povzročenih več požarov, katere pa so gasilci kmalu pogasili. V severozahodnem

delu Anglije je bilo porušenih več hiš in poškodovanih nekoliko industrijskih podjetij. Na jugovzhodu, posebno v Essexu, je bilo porušenih več hiš. Pri vseh teh napadih je bilo le malo smrtnih žrtev.

V noči med ponedeljkom in torkom so izvedli oddelki britanskih letal vztrajne napade na objekte v Berlinu. Drugi oddelki so bombardirali Leuno, Hannover, Rottenburg, Magdeburg, železniške postaje v Bremenju, Oerangu, Osnabrucku, Mannheimu in Bruslju, doko v Kukshavenu in Amsterdamu, pristanišča Ostende, Dunkerque, Callais, Boulogne, Le Havre ter več sovražnikovih letališč. Letala obrežnega poveljstva so s pomorskim letalstvom izvedla napade na skladišča petroleja in doko v Lardinguenu, preskrbovalno postajo v Ostende in skladišča petroleja v Hamstadtu. Domov se ni vr-

Poskusi za pomiritev med Japonsko in Združenimi državami

Pomirljiva izjava japonskega poslanika v Washingtonu

New York, 2. okt. o. Japonski poslanik v Združenih državah Horinushi je včeraj sprejel dopisnika lista »New York Daily News« in mu dal daljšo izjavo o odnošajih med Združenimi državami ter Japonsko. V izjavi pravi poslanik, da še vedno ni zamujen čas, da bi ljudje dobre volje preprečili neposredni spopad med Združenimi državami in med Japonsko. V zvezi s tem poroča

omenjeni list, da je verjetno, da bi med obema državama utegnili še priti do sporazuma. Prvi korak do sporazuma bodo obveščevalni posveti, ki se bodo začeli v Tokiju med ameriškim poslanikom ter japonskim zunanjim ministrom. Zdi se, da bi Japonska hotela preprečiti spopad z Združenimi državami zaradi tega, ker se zaveda, da je polovica njenega gospodarstva in industrije navezana na uvoz iz Združenih držav.

Italijanska vojna poročila iz Afr.ke

Nekje v Italiji, 2. oktobra. Stefani, 116 poročilo glavnega štaba italijanske vojske se glasi: V Severni Afriki so sovražna letala izvajala napade. Več bomb je bilo vrženih v Tobruk, kjer je bila ranjena ena oseba, prizadejane pa malo škodo. Protiletalska obramba mornarice je sestrelila eno letalo. Na letališču je izgubilo življenje šest ljudi, šest pa je bilo ranjenih. Škoda je brezpomembna. Našim lovskim letalom se je posrečilo vsiliti sovražnemu oddelku, ki se je vračal, borbo in je bilo sestreljeno eno letalo vrste Blenheim.

Ob ogledniških poletih nad pomorsko poljo, po kateri je plula sovražna bojna ladja, ki so jo zadeli naši torpedi — o čemer govori poročilo št. 115 — je bilo ugotovljeno, da se na morskem površini vidijo prostorni madeži olja.

V Sudanu so naša letala bombardirala taborišča in oklopne baterije pri Butani ter železniške postaje v El Hadžisu in Aromi, kjer so bili uničeni tovorni vagoni polni blaga. Sovražna letala so letela nad Guro, kjer so poškodovale nako prazno zgradbo. Žrtev ni bilo. Naša lovška letala so sestrelila en sovražni aparat, ki je padel v plamenih na zemljo.

Zivilska stiska v Franciji

Vichy, 2. oktobra. Havas. Včeraj so se v nezasedeni Franciji začela uveljavljati nova določila o omejitvah pri nabavljanju življenjskih potrebščin. Po novi uredbi bo dobila vsaka oseba 350 gr kruha dnevno, 500 gr sladkorja mesečno, 50 gr sira na teden, 100 gr raznih masti na teden, mesnih proizvodov in klobas pa 300 gr na teden.

V Romuniji ni nemških letalcev in vojakov

Bukarešta, 2. oktobra. Rador: Najodločneje zanikajo novice, ki so jih pred kratkim razširile neke tuje radijske postaje in ki se še sedaj širijo o položaju v Romuniji, ter o tem, da je baje prišlo v Romunijo večje število nemških letalcev in da Nemčija in nemški vojniki pripravljajo veliko zemljišče za pristajanje letal pri Targovištu. Prav tako zanikajo novice, da so nemški častniki in nemški strokovnjaki razmeščeni po pristaniščih, letališčih in v krajih, kjer so petrolejski vrelci.

Zahtevajte povsod naš list!

! Celih 8 mesecev je bil ta film predvajan v Parizu v enem največjih bulvarskih kinematografih, po dvakrat in še večkrat so ga gledali ljudje v Zagrebu in Beogradu. **Karady Katalinova** v vlogi mlade Edite — **Javor Pal** v vlogi odvetnika Ivana Egrija.

Danes ob 21. uri premiera bisera filmske umetnosti, filmske serije L. Zilahyjevga romana

Umirajoča pomlad
KINO MATICA - tel. 22-41

Ob 16. in 19. uri zadnjikrat!

Norma Shearer, Joan Crawford
in druge v metrofilmu

V ženskem carstvu

Ljubljana od včeraj do danes

Ves dan je včeraj pomalem padal dež. Že smo se preselili v jesen. Tudi čez noč se ni obrnilo na boljše. Nebo je ostalo sivo, ves čas je pršelo z njega. Tudi jutro se je pokazalo somračno, dež je rosil. Zdi se, da bo ves dan ostal tak.

Navzlic dežju dobro založen trg

Kljub dežju, ki je ves čas močil kupovalke in prodajalke, je bilo danes na trgu vendar zelo živahno. Na Krekovem trgu so bile postavljene štiri dolge vrste vozičkov, na katerih so pripeljale kmetice iz bližnje in daljne okolice svoje pridelke.

Danes je bil trg v znamenju jabolk. V velikih zabojih in zvrhah kosih so jih pripeljali predvsem iz kamniške okolice, iz Stranj in drugih krajev. Zelo lepa jabolka so prodajali po 4.50 din kg. Ta ugodna cena je seveda privabila veliko kupovalcev, tako da je bil okoli stojnic, kjer so bila razpostavljena jabolka, velik dren. Zelo lepe hruške maslenke je prodajalo neko dekletko kilogram po 10 din. Po enaki ceni so bile naprodaj tudi breskve, ki niso bile tako lepe na pogled. Slive so prodajale branjeve po isti ceni kot prejšnje dneve. Grozdja so imeli branjeve precej razpostavljenega, vendar ni bilo večjega odjema, ker so danes jabolka bolj zanimala gospodinjice.

Podražil se je med. Res je, da je bila letos slaba letina, vendar se nam dozdeva, da višajo prodajalci ceno le preveč. Tako so danes prodajali kilogram ajdovega, žajbljevega in akacijevega medu po 30 din, dočim je imel en prodajalec na ceničku naznačeno, da prodaja kilogram planinskega meda kar po 34 din.

Zelenjave je bilo precej. Majhne karfirole so veljale po kosu 2 din, večje so bile nekoliko dražje. Zeljate glave so se pocenile. Prej je veljala velika zeljasta glava do 2 din, danes jo je bilo mogoče kupiti že za dinar. Na kmetih velja kilogram zelja v prodaji na veliko 0.75 do 0.80 din. Običajni zeljariji so tudi danes prodajali kisljo zelje kilogram po 4 din. Prišel pa je danes že prodajalec, ki je prodajal kisljo zelje po 3 din.

Krompirja ni bilo danes nič na Šempetrskem nasipu. Slabo vreme je kmete odvrglo, da bi se z vozmi odpravili na pot. Če se krompir namoči, ni dober za vskladitvenje. Tudi kupčija z mestnim krompirjem je ponehala.

Na vzvišenem delu Pogačarjevega trga je bil zelo živahen trg z gobami. Gobariji so prodajali majhne gobe za vlaganje kilogram po 18 din, večje jesenske jurčke po kilogram po 10 din. Mnogo je bilo tudi lisčič, ki veljajo 1.50 din. Nabiraleci gob pa prinašajo tudi precej drugih jesenskih užiten vrst gob, ki jih gospodinjice radi kupujejo.

Nekaj podatkov s policije

S policijske uprave smo dobili nekaj zanimivih podatkov.

Stara dobro znana stvar je, da se v Ljubljani še zmerom dobe ljudje, ki si ponoči vzamejo čas za preganjanje puščobe. Seveda organi policije skrbno pazijo, da ti ljudje drugim ne kvarijo počitka. Če pa se že dobi eden ali drugi, ki mu bodisi »govorilne«, bodisi »pevske« sposobnosti ne dajo miru, potem ga vzamejo na muho, ga lepo zapišejo in že čez kratek čas dobi na dom policijsko pisemce, v katerem je označeno, koliko denarja se bo na račun svoje objektivnosti lahko iznebil. Če ni »solventen«, potem pa lahko stopi v zapor za nekaj ur. Na vsak način se ti rogovileži ne morejo izogniti posledicam, ki jih zakrivajo s svojim nepremišljenim nočnim razvajanjem.

Da so v Ljubljani noči nemirne, se razvidi iz statistike, ki nam pove, koliko razgrajčev je bilo zapisanih in kaznovanih.

V treh mesecih so stražniki prijeli 308 kalilcev nočnega miru. Recimo, da vzamemo kazensko plačilno »bazoc« 125 dinarjev. Kar čedno vsoto dobimo, kajne? Skoraj 40 tisočakov!

Precej glob so morali plačati tudi tisti, ki so se bili pregrešili proti cestno-policijskemu redu. Takih imajo na upravi ljubljanske policije za tri mesece zapisanih 676.

Iz Ljubljane je policija v juliju, avgustu in septembru odgnala skupaj 147 sumljivih elementov, moških in ženskih.

V treh mesecih je policijska kronika zabeležila osem samomorov. Smrtnih nesreč je bilo v tem času 14, večji požari so bili štirje. Škode je s temi požari nastalo za približno 500.000 din.

V Ljubljani imamo tudi nekaj ljudi, ki si poskušajo izboljšati gnetno stanje z raznimi posttranskimi zaslužki. Ti zaslužki pa niso vselej v skladu z zakonom. Policijski organi so v juliju, avgustu in septembru prijeli 33 krošnjarijev, ki so prodajali razne predmete, katerih prodaja jim ni bila dovoljena. Za to svoje početje so dobili primerna »denarna nakazila«.

Dan za dnevno nove tatvine

Tisočaka vredno kolo znamke »Bismarck« je bilo ukradeno pred štirimi dnevi gostilničarju Francu Ingličarju.

Moško kolo znamke »Baronia«, vredno 800 dinarjev, je bilo ukradeno izpred hiše št. 5 v Gradišču Karlu Kavčiču.

Zensko kolo znamke »Fabiha«, 500 din vredno, je bilo ukradeno izpred Prosvečnega doma na Zaloški cesti št. 106 Tereziji Jerančičevi.

Zadnji dan septembra so bile iz stanovanja na Zaloški cesti št. 108 ukradene dolge modne temnosive hlače z ameriškanskim rjavim pasom. V teh hlačah je bila majhna črna usnjata denarnica, v kateri je bila čedna vsota 2365 dinarjev. Trgovca Ludvik Goršič je bil pri tej priliki oškodovan za skupno 2565 dinarjev.

Srebrna moška žepna ura s srebrno verižico je bila iz žepa v telovniku ukradena Frideriku Rajhu v parku na Kralja Petra trgu. Ura je enokrovnna z arabskimi številkami, verižica je tanka ter ima majhne člene.

Zenski plašč »hubertus«, črne barve, vreden 350 dinarjev, je bil pred petimi dnevi ukraden iz gimnazije na liceju dijakinji Puhar Elidiji.

Ljubljanska policija pa je dobila tudi nekaj prijav o tatvinah na podeželju.

Za koliko so čevljarji povišali cene svojim izdelkom?

Objavili smo že včeraj kratko poročilo o sestanku članov Združenja čevljarjev za sodni okraj ljubljanski, na katerem so sklepali med živahnimi debatami o izboljšanju med pomočnikom in povišanju cenika za razne čevljarje izdelke. Cenik je bil povišan v prvi vrsti in predvsem iz edinega razloga, ker so tovarnarji in trgovci zvišali cene vsem vrstam usnja. Tako na pr. so bili kruptoni poprej po 55 do 60 din kg, sedaj so dražji za 100%. Tehne okolnosti so primorale čevljarje mojstre, da so zvišali cene svojim izdelkom po uvidenosti in preudarnosti. Tudi danes poudarjamo, da so čevljarji v debati prav pravično ocenili položaj malega človeka, državnih in zasebnih nameščencev, kajti položaj čevljarkega mojstra je v splošnem pogledu močno odvisen od gnetnega položaja teh slojev.

Na sestanku je bil po vzorcu mariborskih čevljarjev določen začasni cenik vsem čevljarjskim izdelkom. Čevljarji hkratu izjavljajo, da si pridržujejo pravico pri podražitvi ali pocenitvi materiala cene sorazmerno povišati ali pa znižati. — Cenik določa:

Predniki, moški in šivani, 222 din; predniki, moški in žbiti, 195 din; predniki, ženski in šivani, 165 din; predniki, ženski in žbiti, 150 din; templanci za gojzere (podplati in pete) 100 din; templanci za gojzere (samo podplati) 73 din; templanci, moški in šivani (podplati in pete) 80 din; templanci, moški in šivani (samo podplati) 56 din; templanci, moški in žbiti (podplati in pete) 75 din; templanci, moški in žbiti (pete) 54 din; templanci ženski z nizko peto (podplati in pete) 47 din; templanci ženski z nizko peto (podplati) 44 din; templanci ženski z nizko peto (pete) 15 din; templanci ženski, galanterijski (podplati in pete) 45 din; templanci ženski, galanterijski (podplati) 37 din; templanci ženski, galanterijski (pete) 10 din; templanci otroški do št. 28 (podplati in pete) 45 din; templanci otroški od št. 29 do 35 (podplati in pete) 54 din; templanci otroški do št. 28 (podplati) 82 din; templanci od št. 29 do 35 (podplati) 43 din; templanci otroki (pete) 12 din.

Vsi dodatki, kakor kovanje, notranjiki, podloga v peto in drugo se zaračunajo posebej. Cene za nove čevlje, naročene pri mojstrih, se zvišajo od 30 do 50% od sedanjih cen.

Celjske novice

† Milivoj Vorišč. Snuči se je razširila po Celju vest, da je nenadno umrl pri vojakih sin celjskega župana Milivoj Vorišč. Skoro verjeti nismo mogli, da bo 20 letnega Milivoja zdravega in polnega življenja, vzela smrt. Kot prostovoljec je služil pri I. planinskem polku v Škofji Loki. Ker je bil izredno sposoben so ga poslali na poseben tečaj. Pred desetimi dnevi je obiskal svoje domače in preživel v njihovem krogu zadnje lepe ure. Kdo je mislil, ko so mu stiskali roko, da ga ne bodo več videli živega. Odšel je v boljše življenje in zapustil najlepši spomin, v katerem ga bomo vsi ohranili.

Pokojnega Milivoja bodo prepeljali v Celje in ga položili na mrtvaški oder na stanovanju njegovih staršev na Kralja Petra cesti 33. Pogreb bo v četrtek ob pol 5 iz hiše založi na Kralja Petra cesti na celjsko mestno pokopališče. Naj počiva v miru!

... Tu dobim imena kakor Herriot, Hennessy, Bergery, Panot, lastnik »Marianne«, Regnier, Weil.

Vse, kar je v dosedanjem francoskem političnem redu ležlo in šlo, vse je v teh seznanih. Nazadnje dobim še neko ime, za katero ne bi slutil, da ga bom našel tu. Ime svojega tasta, za katerega se mi ni niti sanjalo, da bi mogel biti v tej družini.

Ta ugotovitev me precej zmede, hkrati pa mi pojasni, da imajo masoni razpredene mreže povsod, okoli slehernega človeka, ki ima kakršnokoli besedo in vpliv na javnost, tudi če je samo preprosti časniki.

Skušam malo urediti svoje misli in spoznanja, tedaj se mi zazdi, da slišim trkanje na vrata. Ozrem se in vidim, da so se vrata res odprla, toda notri ne stopi nihče. Še dvakrat se mi zdi, da slišim trkanje, potem se mi zdi, da začno prihajati v ta mračni tempelj še bolj mračne sence. Sence tistih, ki jih je loža spravila s sveta, bodisi da so bili masoni ali ne.

Prvi stopi brat Gambetta. Loža ga je dala umoriti, ker je hotel kljub svojemu sovražstvu do Cerkve izdati uredbo o podpori in varstvu francoskih misijonov v tujini. Potem pride Feliks Faure, ki so se ga lože znebile, ker se je upiral reviziji procesa proti bratu Dreyfusu. Za njim pride brat Doumer. Tudi tega je dala ubiti loža, ker se je upr nalogu lože, da je treba sestaviti natančno sezname častnikov francoske vojske, ki so osumljeni verskega preprčanja.

Potem pride brat Stavisky, ki mu je policija priredila samomor, da bi preprečila, da ne bi pri razpravi pred porotniki izdal svojih masonskih tovarišev, zapletenih v milijardne goljufije. To je

Izročitev odlikovanj škofu dr. Tomažiču in drugim duhovnikom

Maribor, 1. oktobra.

Včeraj popoldne je bila v škofijem dvorcu prisrčna slovesnost izročitve odlikovanj prevz. škofu dr. I. J. Tomažiču, ki je bil odlikovan z redom s. Save I. razr. z lento, stolnemu dekanu prelatu dr. Cukali, ki je bil kot predsednik Mohorjeve družbe odlikovan z redom Jugoslovanske krone III. razr., stolnemu kanoniku Rudolfu Janežiču, ki je kot senjor stolnega kapitlja prejel red sv. Save III. razr., ravnatelju Cirilove tiskarne Francu Hraščetu in ravnatelju Dijaškega sementsa dr. J. Aleksiču, ki sta bila odlikovana z redom Jugoslovanske krone IV. razreda.

Visoka odlikovanja je odlikovancem izročil ban g. dr. Marko Natlačen. Od mariborskih odličnikov so se slovesnosti udeležili mestni poveljnik general Parac, mestni župan dr. Juvan, predsednik okrožnega sodišča Hudnik, okrajna glavarja dr. Šiška in Eiletz, predstojnik mestne policije Kos, člani stolnega kapitlja in zastopniki mariborskih župnij. Slovesnost je začel g. ban z nagovorom na prevzvišenega g. škofa. V svojem govoru je g. ban povdarjal delo, ki ga je gospod škof opravljal v Slomskovem mestu in v Slomskovi škofiji. G. ban je končal svoj nagovor z izrazom zadovoljstva, da more gospodu škofu odlikovanje izročiti, mu kot prvi častitasti in povdariti, da v visokim odlikovanjem ni dano priznanje le njegovemu osebnemu delu, marveč sej duhovščini lavantinske škofije.

Prevzvišeni gospod je v govoru izrazil zahvalo kraljevskemu namestniku in povdaril vdanost lavantinske duhovščine Nj. Vel. kralju Petru II., vsemu kraljevskemu domu in kraljevini Jugoslaviji. Povdaril je tudi misel, da odlikovanje ni le priznanje za že izvršeno delo, marveč tudi bodrilo v nadaljnjem delu, zlasti v današnjih časih.

Veliko pomanjkanje bencina v Mariboru

Maribor, 1. oktobra.

V vsej Sloveniji je spet zavladalo veliko pomanjkanje bencina. Menda bo v zvezi z novim zmanjšanjem izdaje bencina na bencinske karte. Ljudje, ki imajo motorna vozila, so se hoteli pač še poprej primerno založiti za nove »suhe« čase, ko bodo dobivali po novi uredbi polovico manj pogonskega sredstva, kakor dosedaj. Posebno občutno je to pomanjkanje v Mariboru, kjer je zmanjkalo že v četrtek bencina črpalkam, ki so last bencinskega kartela. Edino mariborska trdnja Motoroil ga je še imela nekaj na zalogi ter je nastal zaradi tega na obe strani črpalke v Koških in na Kralja Petra trgu silovit naval. Od četrta dalje sta ga prodali vsaka od teh črpalke po 3000 litrov na dan, danes pa ga je v Koških že zmanjkalo, zato pa je vse navalilo na črpalke na Kralja Petra trgu. Ker je zmanjkalo bencina tudi na podeželju, so prišli tudi okoliški avtomobilisti — celo iz Ptuja in Ljutomer — in vse to se je v pravi zmešnjavi zgrnilo okrog rešilne črpalke ter se gnetlo in moledevalo za kapljico dragocene tekočine. Nazadnje je morala poseči vmes policija ter so posebni redarji sprevajali v vrsto dolge kolone avtomobilov. Nekaj dni bodo naši avtomobilisti bolj težko izhajali, prihodnji teden pa bomo imeli v Mariboru spet dovolj »ogorčanih« sredstev, ker je že na poti 150.000 kg nafte ter zadostna količina špirta, da se bo spet dala izdelovati bencinska mešanica.

Statistika zločinov v viharjih časih

Tatovi na delu - Milijonska vrednost je bila njihov plen - Spekulacije z bencinom

Ljubljana, 2. oktobra.

Ko človek, ki se vsaj nekoliko zanima za kriminalne pojave, mimogrede pregleduje mesečna in četrtletna poročila o pregledu raznih zločinov in prekrškov, mahoma spozna in opazi, kako se nekatere zločinne bohotno razvijajo v viharjih in nemirnih časih. Med prvo svetovno vojno zadnja leta so ljudje popolnoma izgubili čut za spoštovanje tuje latnine. »Sunite« je bilo dostikrat pravčenje dejanje, »prevariti in oslepiti« bližnjega je bilo v verižniških krogih hvalevredno. Tudi v sedanjih razdrapanih razmerah se pojavljajo tipi, ki skušajo na nepošten način priti do lahkega zaslužka in žanjejo povsod, kjer niso sejali.

Silno se sedaj množe tatvine v Ljubljani. Ob gotovih sezonskih časih nastopajo poklicni vlomilski tipi, ki so izvežbani kot podgane za vlove v razna stanovanja in podstrešja. Nato se pojavljajo tipi, ki znajo izmisliti čedne vsote in zlatino iz žepov mirnih državljanov, ki se udeležujejo velikih svečanosti kot lojalni gledalci in radovedneži, pa so pozneje silno presenečeni in prestrašeni, ko opazijo, da ni niti listnice niti pare v žepu. V zadnjih treh mesecih so imeli vlomilci, navadni tatovi in žepari obilo posla v Ljubljani. Žepariji so odnašali iz Ljubljane znaten plen. Vlomilci so obiskovali razna stanovanja in odnašali zlatino, gotovino in druge dragocene stvari. V 3 mesecih je lokalna kronika zaznamovala kar 490 tatvin, ki so bile prijavitelne policiji. Koliko jih je bilo neprijavljenih? To nikdo ne ve! In kakšne stvari so tatovi spravili v promet? Pravijo, da so ti nepoklicani ljudje odnašali plen, ki ga cenijo na okoli 1 milijon dinarjev.

Goljufi, sleparji, ali kakor jim nekateri pravijo »prevaranti«, so opeharili 28 meščanov za čedne

vsotice okoli pol milijona dinarjev. Za sleparški pridejo na vrsto tipi, ki radi poneverijo kake zaupane jim stvari. 17 ljubljanskih meščanov je postalo žrtev teh tipov. Škoda tu ni velika. Bile so samo manjše poneverbe. Dostikrat gre v teh primerih za žalostne razmere, ko so reveži postali žrtev raznih nepravil.

O tatvinah koles smo že mnogo pisali. Treba bo prav kolesarskim tatovom stopiti trdo na nogo. Pri nas je postalo kolo popularno, kajti mnogi si ne morejo privoščiti motornega kolesa, kaj še avtomobila, ko sta postala bencin in pnevmatika že zelo iskana predmeta, ki sta v cenah posebno visoka in se bo baje pred sodiščem razpravljala zelo zanimava zadeva, kako znajo gotovi elegantni moške spekulirati s tekočim gorivom. Nekdo je nedavno podal mnenje, da bencin ne spada med predmete, ki spadajo pod udar kazenskih določil o pobujanju draginje in brezvestne spekulacije. Odlični pravniki pa so nasprotnega mnenja, da je tekoče gorivo istakotako nujna potreščina, ki je velikega pomena za napredek in razvoj našega javnega prometa in gospodarstva. O teh stvareh bo mogoče dana prilika, da podamo primeren pouk vsem onim spekulantom, ki skušajo dvigati cene bencinu. Ljudje, ki so praktiki in izkušeni v bencinskih zadevah, pripovedujejo, da so ti nekatere niki naredili že prav lepe zaloge in so si nakopili čedne materialne dobrine na račun bencina.

Taka je prilično splošna slika o viharjih časih in zločinih. Moramo pa na tem mestu pribiti, da so zločini proti življenju (umori, uboji, hude telesne poškodbe) prav redki v Ljubljani. V zadnjih 3 mesecih ni bilo v mestu nobenega umora, niti ne uboja.

Ferri Pisani:

Noč pri masonih

»Prostozidarstvo je družba zločincev.«

Leon XIII.

Nocoj pa to stvar razumem preprosteje: pri prvem snidenju je masonski brat Rateau naredil masonskemu bratu Sarrallu masonsko znamenje s prsti, pa sta bila zgovorjena. Tedaj seveda še nihče od vas ni slutil, da je Rateau mason.

Pregledujem sezname odličnih članov velike lože. Koga vse dobim v teh seznanih! Začnimo kar po abecedni.

Auriol, sloviti finančni minister ljudske fronte, Bedouce, Berger, Franklin-Bouillon, Blum, oče ljudske fronte, Cheron, ki se je proslavil pri aferi Staviskoga...

Potem pride brat D: Dreyfus! Deset različnih Dreyfusov, samih Judov, ki so vsi bili na vodilnih političnih in gospodarskih položajih!

Seznam gre dalje: Frossard, Grunstein, Grunvald, Kahn, devet Kahnov, Levy, dva in petdeset Levyjev.

In tako naprej, vsa abeceda vidnejših francoskih ljudi. Potem pridejo na vrsto sezname raznih zvez in društev, ki sicer niso prilaščena kot masonska, pa masoneriji služijo in jih ona vodi: Liga za človeške pravice, Svobodna misel, Šolska liga, Radikalna stran-

še bilo pod prijaznim predsednikom Lebrunom, ki je bil tudi med brati in tudi prizadet pri aferi.

Teh prihajačev ni konca ne kraja. Za njimi me obiščejo neštete sence nedolžnih žrtev lože. Prva med njimi je kralj Carlos portugalski. Lizbonski masoni so ga dali ubiti, ker je odslavljal njihovega velikega mojstra. Tudi ta vrsta sence je dolga, med njimi vidim žrtev masonskih finančnih škandalov, vdove in sirote, stari, ki so umrli od lakote, ko so jim Oustriel in Stavisky pokrili zadnje prihranke.

Ni ga bilo v zadnjih petdesetih letih političnega zločina in finančnega škandala, da ne bi pri njem povsod našli masonske roke. Masonerija je pripravila umor v Sarajevu, ki so ga potem pripisali Srbiji, da so lahko začeli vojno. Masonerija je vrgla monarhijo, ustanovila Zvezo narodov in z njo nadvalila lož in judovstva nad Evropo. Masonerija je dala ubiti v Marseilleju Aleksandra I. jugoslovanskega kralja, in predsednika Barthouja, in masonerija je sprožila tudi to zadnjo vojno, ki bo požrla njo samo.

Kar naprej prihajajo sence: mrličji iz bitk na Poljskem, iz bojev na Norveškem, iz bojev v Flandriji, na Sonimi, v Angliji... Ta mračni spoved se neha šele, ko vidi sence in ko se prikažejo na vratih Nemei, ki so me pripeljali sem.

Poročnik od Gestapa me vpraša, če sem dobro spal in se zameje, ko vidi moje prestrašene oči. Potem spet pritrdijo petate na vrata templja, kjer sem doživel to zanimivo, čeprav na vse zadnje hudo noč pri masonih.

KONEC

Od tu in tam

V ruskem
velefilmu

Minjin in Požarski

sodeluje poleg najboljših ruskih igralcev mo-
skovski simfonični orkester spremljan s pevskim
zborom. — Odlična režija in veličastni prizori!
Predstave ob 16., 19. in 21. uri

Kino Union
Telefon 22-21

Kneza namestnika Pavla navodila na poti novim podporočnikom

Belgrad, 2. oktobra. O priliki napredovanja gojencev vojaške, letalske in intendantske akademije v čin podporočnika, je imel Nj. kr. Vis. knez-namestnik Pavle tale govor:

Gospodje podporočniki! Prišel sem, da delim z vami vaše veselje, veselje zaradi napredovanja v prvi častniški čin in zaradi vstopa v javno vojaško življenje. Vsi polagamo v vas velike nade, tako kralj, narod in domovina. Vi ste postali od danes vodniki našega oboroženega naroda, branilci njegovih pravic in svobode, ter nosilci stare slave in veličine. Zaradi vašega starejšinskega položaja v naši narodni vojski vas morajo dičiti največje vojaške kreposti, od danes pa vse do konca vaše vojaške službe in življenja. Vedeti morate, da ste zaradi tega, kar ste vodniki oboroženega naroda in uniformirani, zmerom in povsod in ob vsaki priliki v službi. Zmerom vas gleda in motri oko ljudstva, ker ste najboljši njegovi sinovi, njegovi up in nada. Čim stopite v svoje edinice, čete, baterije, eskadroni in eskadrile, bo na vašo ramena pritisnila vojaška služba, ki je težek posel. Zahteva od vas požrtvovalnosti in terja od vas, da izgorivate v delu. Vi ste si to delo prostovoljno izbrali. To delo ni mate-

rialistično. To je idealna služba kralju, narodu in domovini do samoodpovedi. Vojaška služba ne zahteva niti šablona, niti avtomatov, temveč samo razumne moči, ker je vojna borba dveh inteligence, naše in sovražnikove. Nikdar ne mislite, da ste z dovršeno vojaško akademijo končali svoje vojaško izobraževanje. Ne, nikakor! Dober častnik se uči do smrti. Največja nesreča je za vojsko in za častniški zbor, če ni kos modernemu vojskovanju. Čas je, ko je poteptal, kajti takšna vojska prihaja na bojno polje, da dokaže svojo nesposobnost, ker je bila že v miru potolčena. Posebno morate negovati eno največjih starejšinskih vrlin, in sicer trden, plemenit in zvišen značaj. Vi ste vodniki naroda. Narod more iti samo za tistimi vodniki, ki so velikih moralnih kvalitiet in svetlih značajev. Vzgajajte se stalno v tej smeri in strogo nadzirajte sami sebe. Prepričan sem, da boste vredni nasledniki svojih slavnih tovarišev, ki so ustvarili to našo veliko domovino tako s svojim patriotizmom, kakor tudi s svojo junaško smrtjo in s tem pokazali pot slave, na katero vi danes stopate in greste. V tem imenu vam bodi srečen prvi častniški čin! Živel!

Mnogim delovnim ljudem se godi krivica

V obratih, kjer v bližini ni nadzorstva, je delavstvo mnogokrat v suženjski odvisnosti

Ljubljana, 2. oktobra.

V teh dneh, ko so naše oblasti zaposlene z reševanjem problema prehrane prebivalstva in je okrog preskrbe z živili osredotočeno tudi vse zanimanje javnosti, se gode mnoge stvari, na katere smo skoraj popolnoma pozabili. Nekateri namreč skušajo v senci današnjih težav na nepošten ali celo protizakonit način čim več profitirati tam, kjer je kršitev ljudskih pravic tudi ob velikem izobilju greh, v sedanjem času pa velika krivica. Gre za mnoge prekrške na socialnem polju. Omeniti moramo, da se je že nekaj takih stvari zgodilo še pred sedanjo stisko.

Vajenci so pogostokrat najsiromašnejši ljudje v delovnih vrstah. Vse ga goni in se zadržuje vanj, celo pomočnik, ki je pomočniški izpit šele včeraj položil. Delati morajo od zore do mraka v delavnicah, potem pa še pogostokrat opravljati najrazličnejša dela pri hiši ali v hlevu. Nekateri delodajalci, zlasti na deželi, greše še na poseben način: vajence uporabljajo za vsa druga opravila, kakor pa za tista, ki jih določa učna pogodba. Tako nekateri krmijo živino, delajo na polju in v gozdu ter se tam mučijo kot bi bili najmočnejši in najbolje plačani delavci. Omenjeni primeri so na žalost zelo pogosti. V mladosti izgubijo mnogi zdravje, obenem pa se ne nauče skoraj ničesar. Mojstri se mnogokrat sklicujejo na nekdanji svoj položaj, češ da so bili sami v takšnem »štrpincu«, vendar je to njihovo stališče zmotno, ker sedanji njihovi vajenci za krivice, ki so se njim godile, niso odgovorni. Treba bo pomesti s tem načinom zaposlitve vajencev z železno metlo in že v kali zatreti zapostavljanje vajencev.

Poglavje zase so mnogi vajenci, ki se uče v tovarnah. Ti mnogokrat skozi vso učno dobo strežejo delavcem. Čudno se nam zdi, kako morejo izpitne komisije tako nezkušenim ljudem podeliti uspešno pomočniško spričevalo. Delo v tovarni sicer ne zahteva tako mnogostranske rokodelske izobrazbe, ker se »izučeni« ljudje zaposlijo največkrat kot pomočniki-delavci in delavci tam, kjer so se učili. Upamo si na podlagi tega trditi, da je ravno zato po naših podjetjih zaposlenih zaradi »potrebe« toliko tujih ljudi, ker so domači premalo izobraženi v svoji stroki. Tovarniški vajenci so mnogo na slabšem kot njihovi sovrstniki pri mojstrih, kar se tiče vzdrževanja, vendar pa je njihova služba strogo urejena. Tovarniška vodstva pa so v poznejši dobi čestokrat do njih krivična, ker jih ne puste do višjega delovnega položaja.

Tudi danes vladajo še v mnogih naših podjetjih, zlasti tam, kjer ni nobene delavske strokovne organizacije, nasilja nad delavstvom. Razni

Za uboj pri Mokariu 2 leti in 6 mesecov robije

Ljubljana, 2. oktobra.

Mali kazenski senat, ki mu je predsedoval s. o. s. dr. Julij Fellner in sta fungirala kot sododni člani gg. Ivan Kralj in Ivan Brelih, je včeraj nadaljeval javno razpravo proti samskem delavcu Stanku Jankoviču, doma iz Črne vasi na Barju, ki je bil obtožen prvič zločina hude telesne poškodbe in drugič zločina uboja. Prva razprava proti Jankoviču je bila 17. septembra. Ozadje tvori pustna veselica, ki je bila letos na pustni torek v gostilni pri Mokariu na Ižanski cesti nasproti barjanske šole. Takrat so ljudje, mirni Barjani rajali in se veselili, toda kmalu po polnoči že na pepelnico je prišlo med dvema skupinama do prepira in dejanskega obračunavanja. Stanko Jankovič je z nožem prvič oklal Lojzeta Vidmarja, nato pa je z nožem vrezal v vrat uglednega posestnika Feliksa Škafarja, ki je skušal miriti in obe skupini spraviti narazen. Škafar je bil z nožem zadet v vrat tako, da je pozneje podlegel poškodbi. Ta uboj je vzbudil na Barju splošno senzacijo, kajti postal je žrtev mož — pameten gospodar, ki je vodil vzorno kmetijo in živinorejo.

Obeh zločinov obtoženi Jankovič je zanikal krivdo in se je skušal na vse načine razbremeniti. Že na prvi razpravi je bilo zaslanih mnogo prič, lahko rečemo skoraj vsa Črna vas. Na včerajšnji razpravi je sodišče zasliševalo dopolne in popolne že mnoge priče, od katerih so skušale nekatere razbremeniti krivdo mladega Jankoviča. Razprava je trajala pozno v noč. Stanka Jankoviča je senat spoznal za krivega in ga obsodil na 2 leti in 6 mesecev robije.

Javno obtožbo je zastopal drž. tožilec dr. Hinko Lučnovnik, obtoženca je branil dr. Dinko Puc. Obtoženec se je zagovarjal prost, ker je bil po končani sodni preiskavi izpuščen iz preiskovalnega zapora.

Vremensko poročilo »Slov. doma«

Kraj	Barometer- sko stanje	Tempera- tura v °C	Relativna vlaga v %	Oblačnost od 0-10	Veter (smar, jakost)	Pada- vine mm	Vrela
Ljubljana	761.4	10.2	9.0	97	10	NE ₁	6.4
Maribor	761.1	9.5	7.0	100	10	0	1.0
Zagreb	762.7	14.0	8.0	90	10	NE ₁	7.0
Belgrad	763.7	15.0	11.0	90	6	NE ₁	7.0
Sarajevo	761.9	14.0	8.0	80	8	0	50.0
Vis	758.2	19.0	11.0	80	10	0	4.0
Split	757.1	22.0	16.0	90	10	SE ₁	11.0
Kumbar	759.6	23.0	18.0	60	8	SE ₁	—
Rab	758.7	18.0	12.0	70	10	0	2.0
Dobruvnik	758.7	24.0	19.0	70	10	NE ₁	—

Vremenske napovedi: Oblačno, od časa do časa bo deževalo.

Koledar

Danes, sredo 2. oktobra: Angeli varuhi
Četrtek, 3. oktobra: Fran As.

Obvestila

Nočno službo imajo lekarni: mr. Leustek, Resljeva cesta 1; Bahovec, Kongresni trg 12; mr. Komotar, Viž — Tržaška cesta 48.

Zaradi nenadne smrti prof. Vojka Struklja, sina predsednika Slomškove družbe, preložimo prošlavo 40-letnice na poznejši čas.

Danes ob 21 premiera »Umirajoče pomladi« v kinu Matici.

Film po znamenitem L. Zilahyemu romanu »Umirajoča pomlad« — eno najlepših filmskih umetniškin, ki je vzbudila pozornost po vsem svetu — ima svojo premiero v kinu Matici — danes ob 21. Ta film, ki je dosegel povsed, kjer koli je bil pravljan, fenomenalen uspeh, bo nedvomno ugajal tudi našemu občinstvu!

Aktivni podoficirji ljubljanske garnizije priredijo v soboto, dne 5. t. m., ob 20. v zgornjih prostorih »Trgovskega doma« v Gregorčičevi ulici družabni večer. Vabijo se vsi rezervni podoficirji, njih rodbine in prijatelji, da se tega družabnega večera udeležijo v čim večjem številu.

Osemdesetletnica Mohorjeve družbe in stoletnica njenega drugega tajnika Lamberta Einspielerja se bo praznovala na prvem prosvetnem večeru, ki bo v petek, dne 4. oktobra, ob 8. zvečer v Františkanski dvorani. Na ta prosvetni večer vabi Prosvetna zveza kot prirediteljica cenj. občinstvo, da spozna visoke kulturne dobrine in zaslugete družbe sv. Mohorja, ki jih je tekom osemdeset let izkazala slovenskemu narodu. Predprodaja vstopnic pri Prosvetni zvezi, Miklošičeva cesta 7-1. Priporočamo zlasti celoten abonma, ki stane 40 din. Sicer stane vstopnina 3 din, 2 din in za dijake 1 din.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

Drama. — Začetek ob 20.

2. oktobra, sredo: Razvalina življenja. Red Sreda.
3. oktobra, četrtek: Romeo in Julija. Red A.
4. oktobra, petek: Romeo in Julija. Izven.
5. oktobra, sobota: Kovarstvo in ljubezen. Red premierski.

Opera. — Začetek ob 20.

2. oktobra, sredo: Grof Luksemburški. Opereta Red premierski.
3. oktobra, četrtek: Fidelio. Red Četrtek.
4. oktobra, petek: Zaprtlo.
5. oktobra, sobota: Grof Luksemburški. Izven.
6. oktobra, nedelja: Grof Luksemburški. Izven.

Mariborsko gledališče

Abonma — družabno središče! Lepo bi bilo, da številni naši industriji in obrtniki pokupijo vse lože v abonmanu. S tem bodo storili veliko narodno in kulturno delo. Abonma pa jim bo nudil tudi družabno središče, kjer se bodo ponovno sestajali s svojimi znanci in tovariši.

Novi vozni red mariborskih avtobusnih podjetij

Novi vozni red avtobusov Mestnih podjetij bo veljal z dnem 6. 10. 1940. Vse spremembe so razvidne v žepnem voznem redu »Avtobus«, kjer so vozni redi vseh avtobusnih podjetij v Mariboru in okolici in ki se dobi za 2 din pri prometniku v Osrednji avtobusni postaji Avtobusnega prometa na Glavnem trgu v Mariboru, in na stenskih voznihih redih v raznih lokalih in pisarnah. Tukaj opozarjamo le na glavne spremembe in nova določila.

Proga Maribor—Pobrezje: Izostane vožnja ob 16.40 z Glavnega trga. — Proga Maribor—Težno: Ob sobotah, nedeljah in cerkvenih praznikih izostane vožnja ob 19.52 z Glavnega trga. — Proga Maribor—Radvanje—Pekre—Limbuš: Ob nedeljah in cerkvenih praznikih izostane vožnja ob 10. dopoldne z Glavnega trga. Avtobus z odhodom ob 14. z Glavnega trga vozi do Limbuša. Zvečer izostane vožnja ob 20. z Glavnega trga. — Proga Maribor—Slov. Bistrica—Celje: V Slov. Bistrico izostane vožnja ob nedeljah in cerkvenih praznikih z odhodom ob 21.30 iz Maribora in vozi avtobus, ki odhaja z Glavnega trga ob 18.30 naravnost v Slov. Bistrico in ne samo do Zgornje Poljske. S kolodora v Mariboru odhaja avtobus v Celje samo jutraj ob 6. vsi drugi avtobusi v Celje in iz Celja pa vozijo in obstajajo na Glavnem trgu v Mariboru. — Proga Maribor—Murska Sobota: Ob nedeljah in cerkvenih praznikih odhaja avtobus iz Maribora — Glavni trg ob 6.15 in prispe v Mursko Soboto ob 8.45. Popoldanska dnevna vožnja iz Maribora ostane nespremenjena ob 17. Iz Murske Sobotne pa odhaja avtobus vsak dan ob 6.30 in prispe v Maribor ob 9. torej eno uro kasneje kot doslej. — Proga Maribor—Ljutomer: Jutranji avtobus prihaja v Ljutomer 5 minut kasneje ob 8.05 in ima v Ivanjcih ob 7.10 zvezo z avtobusom iz Gornje Radgone. Avtobus ob 5.45 iz Maribora in 11.15 iz Ljutomerja bo sta vozila le do vključno 31. 1. 1941. Od 1. 2. 1941 bo vozil avtobus ob 5.45 iz Maribora samo vsako nedeljo in cerkveni praznik. — Proga Maribor—Sv. Martin: Ob nedeljah in cerkvenih praznikih odhaja avtobus zvečer ob 18. namesto dosedaj ob 19. uri. — Pribitek 50 par k voznihi plača v smislu odobritve kraljevske banke uprave Dravske banovine v Ljubljani, VIII. No 2720-3 2721-3, 2722-3

ltd. iz leta 1940, vsak potnik, ki ne kupi voznega listka pred vstopom v avtobus na Glavnem trgu v Mariboru pri prometnem uradniku v Osrednji avtobusni postaji, temveč zahteva in kupi vozni listek šele od šoferja v avtobusu, ki nima sprevodnika. — Posebne avtobusne vožnje na Pohorje do Ruske koče (Sv. Arah) prireditelj Mestna podjetja Maribor, avtobusni promet, do preklica vsako nedeljo in vsak cerkveni praznik z odhodom ob 7. jutraj izpred Osrednje postaje avtobusnega prometa na Glavnem trgu. Cena vožnje v eno smer 25 din za osebo ne glede na vstopno in izstopno postajo ter brez vsakršnega popusta. Vožnja se vrši samo, če je plačana voznina za najmanj 20 oseb (din 500). Prijave hkrati s plačilom zneska din 25, za osebo sprejema glavna parna v Osrednji avtobusni postaji avtobusnega prometa na Glavnem trgu, tel. št. 22-75, vsako soboto in vsak dan pred cerkvenim praznikom od sedmih zvečer. Če ni zadosti prijav in avtobus ne vozi, se vrne vplačani znesek brez odbitka, sicer pa ne.

»Umetnost« mesečnik za umetniško kulturo v Ljubljani. Prejeli smo pravkar izšlo 2. številko V. letnika »Umetnost« za mesec oktober. V uvodu pri naša nekaj Mestrovitčevih aforizmov o umetnosti, ki jih spremljajo tri izvrstno reproducirane podobe del najbolj slavnega kiparja na vsem slovanskem jugu.

Nadaljuje se dr. Sljančev »Uvod v slovansko likovno umetnost«, dočim je Jože Karlovšek pripeval zanimiv članek o »Slovanski lipi«, Eda Stadler je prispevala razpravo o zanimivem angleškem slikarju Williamu Blakeu. Pesniške prispevke so objavili v tej številki Alojz Gradnik, Miran Jarc, in Leopold Stanek. Omembe vredne so tudi Picasove misli o umetnosti. Ilustracijami so zastopani že omenjeni Mestrovitčev, Michelangelo, Picasso, Anton Koželj, William Blake, Marija Kupfer in z ribami slovanskih neodvisnih umetnikov Nikolaj Pirnat in Marij Pregelj.

»Umetnost«, ki je edina revija za likovno umetnost na vsem Balkanu, se naroča na naslov uprave, Ljubljana. Pod turnom 5 in velja letno za 12 števil 130 din.

Vprašanje bodoče prehrane v Nemčiji

Nemčiji kruha še dolgo ne bo zmanjkalo, pravi minister Darre - Le sadna letina je slaba

Če se katere vojakov, ki se ne morejo vsem zanesti na svojo oboroženo vojaško silo, pa se skuša potolažiti s tem, da bo z zavlavljanjem vojne sovražnika vsaj sestrskala ali drugače utrudila. V zadnjih mesecih smo večkrat brali poročila iz angleških virov, ki so napovedovala, da bo v Nemčiji prav v kratkem zavladala tolikšna lakota, da vojne ne bo moč več nadaljevati, pač pa da se bo treba vdati, ker da je general »Lakota« prehud. Proti vsem takšnim in podobnim novicam pa so Nemci takoj z vešč odločnostjo nastopili ter odgovorili, da bo lakota prej premagala Anglijo, čeprav je tako bogata, kakor pa Nemčijo, ki je angleška pomorska zopora ni prav nič prizadela. V zvezi z vprašanjem prehrane v Nemčiji je zanimiv razgovor, ki ga je te dni imel dopisnik nemškega lista »Nachtausgabe« z ministrom za prehrano Darrejem. Med drugim piše omenjeni časopis nekako takole:

Prerokbe angleških in francoskih strokovnjakov o onemogočenju prehrane v Nemčiji med vojno ne samo da se niso izpolnile, pač pa se je zgodilo ravno nasprotno. Nemčija je letos pridelala 24,6 milijona ton žita. Primerjava z žitno letino v letih 1934 do 1936 kaže, da je letošnja žetev samo za 2 odstotka manjša od povprečne. Kakor je bila preskrba s kruhom v prejšnjih letih zagotovljena, tako je tudi letos, in sicer za dalj časa. Do začetka žetve so zaloge žita znašale 6,2 milijona ton. Letos imamo — je dejal Darre — 150.000 ton več zalog kot kdaj prej.

V naslednjih izjavah se je minister Darre bavil z vprašanjem ostalih živil, s katerimi Nemčija razpolaga. Glede krompirja je dejal, da so ga letos v Nemčiji pridelali okrog 60 milijonov ton, kar je približno 5 milijonov ton več kot lani. Pridelave sladkorne pese cenijo strokovnjaki na 20 milijonov ton, dočim so v Nemčiji lani pridelali le 18,7 milijonov ton sladkorne pese. Na splošno bodo ostale v veljavni dosežanje količine pri porabi živil.

Tudi prehrana z mesom se letos ne bo omejevala, oziroma postala manjša kakor pa je bila prej. Stevilčno stanje živine je po izjavi ministra Darreja normalno. Ker pa je bil letos tudi zelo dober pridelek živinske krme, bo v bodoče precej olajšana tudi reja oraščev za zakolj.

Kaže, da bo tudi z zelenjavo stvar letos pozimi dosti lažja kot pa je bila lanske zimo. Edino sadna letina slabo obeta. Zaradi hude prejšnje zime in zaradi neugodnega vremena v času, ko je sadje cvetelo, letos ne bo dobre letine.

Odločilnega pomena pa je bilo letos stanje mlekarstva. Leta 1933 smo imeli 10,3 milijarde litrov mleka, lani pa kar 15,9 milijard, torej eno tretjino več. V vojnem času se je povečala temu primerljivo tudi proizvodnja masla, ki je znašala v prvem polletju 1940 okoli 30 odstotkov več kot lani v istem razdobju.

Angleško letalo, ki se je pri letalskem spopadu nad Anglijo vžgalo in v plamenih tresčilo na tla.

S prekrbo zasedenih krajev ali drugih evropskih držav letos ne bomo imeli težav. Obstojajo sicer težave s prehrano v Holandiji, toda te imajo svoj izvor v tujini. Iz političnih razlogov in na angleško pobudo se je v teh krajih pojavila tuja aglacija. Utegnilo bi se zgoditi, da bodo nekatera francoska mesta prihodnjo zimo trpela lakoto in pomanjkanje — v kar pa ne verjamem — toda to bi se zgodilo po njihovi lastni krivdi. Francoskemu poljedel-

stvu je bila prizadejana ogromna škoda po lastni krivdi, škoda, ki se ne da tako hitro popraviti.

Strokovnjaki na sovražni strani računajo, da se bodo zaradi razširitve našega vpliva povečale tudi težave, a njihov račun je čisto napačen. Naš vpliv je uveljavljen od severnega rtiča do italijanskega interesnega področja. Vse to nam zagotavlja le olajšave in ugodnosti, kajti z razširjenostjo našega vpliva na vse to ogromno področje se je znatno povečala tudi možnost za trgovinsko izmenjavo blaga.

Sodeč po tej izjavi nemškega ministra ne bo še tako hitro napočil čas, ko bo v Nemčiji zavladala lakota in zagrozila s koncem vojne, žalostnim za Nemčijo, česar si tako zelo žele nemški nasprotniki.

Madagaskar - najlepši zgled pametne kolonizacije

Bogastvo je krivo, da je pri razkosavanju francoskega kolonialnega cesarstva prišel ta otok tako hitro na vrsto

Med zadnjimi političnimi novicami beremo, da Angleži ne skrivajo več niti težnje, kako bi zasedli veliki francoski otok Madagaskar v jugovzh. Africi. Poslali so baje že poziv francoskemu guvernerju, naj se vda, ta pa je, kakor pravijo zadnja poročila, njihovo zahtevo odklonil. Iz vsega pa se vidi, da se vsaj vsa vojna področja prenese tudi na južni del Afrike, kjer je zdaj tudi že v teku tekma, kdo si bo osvojil še tamkajšnje dele velikega francoskega cesarstva, med katerimi je tudi velikega pomena zlasti Madagaskar, drugi največji otok na svetu. V naslednjem nekaj podatkov o tej, zdaj še francoski posesti.

Francozi so prvič prišli na Madagaskar leta 1643 za časa Ludovika XIV. Tedaj so tudi ustanovili svojo prvo naselbino, Fort Dauphin, ki je kmalu pomenila važno francosko postojanko na poti v Indijo. Kaj dosti več pa ta nova francoska posest dolgo časa tudi ni pomenila. Šele v drugi polovici devetnajstega stoletja se je Madagaskar spremenil v važnejšo kolonijo. Med možmi, ki so tedaj vzeli v roke upravo tega otoka, se omenja tudi general Joffre. Danes otok lahko služi za zgled, kaj je moči narediti iz divjega in pustega otoka tako daleč od civilizirane Evrope.

Madagaskar je po svojem obsegu tako velik kot vsa evropska Francija in še Holandija in Belgija zraven. Toda ljudi ima samo okrog štiri milijone, vsaj toliko so jih našli pri zadnjem popisu prebivalstva pred dvema letoma. Naravnost nemogoče stvari je Francija izvedla na tem otoku v zadnjih štiridesetih letih. Nekaj primerov: Nekoč so morali na Madagaskar riž uvažati, danes pa je ta francoska posest onstran morja eden največjih izvoznikov riža. Dalje pokriva petino potrebe po kavi v evropski Franciji, vanilije pa pošilja na svetovni trg kar osem desetlin. Madagaskar daje polovico vsega grafitna na svetu. V francoski zunanji trgovini je bilo zadnje leto pred sedanjo vojno sklenjenih za skoro poldrugo milijardo frankov kupcij, t. j. približno polovico zunanje trgovine francoske Zahodne Afrike, ki prav gotovo tudi ni siromašna in ima skoro štirikrat toliko ljudi kot Madagaskar. Komaj 0,7 odstotka prebivalstva na tem otoku je belokožcev, računajoč pri tem tudi mešanec.

Moderna tehnika je našla tod tudi svoje hvalno področje. Vse do začetka sedanje vojne je obstojala letalska služba med otokom in Belgijskim

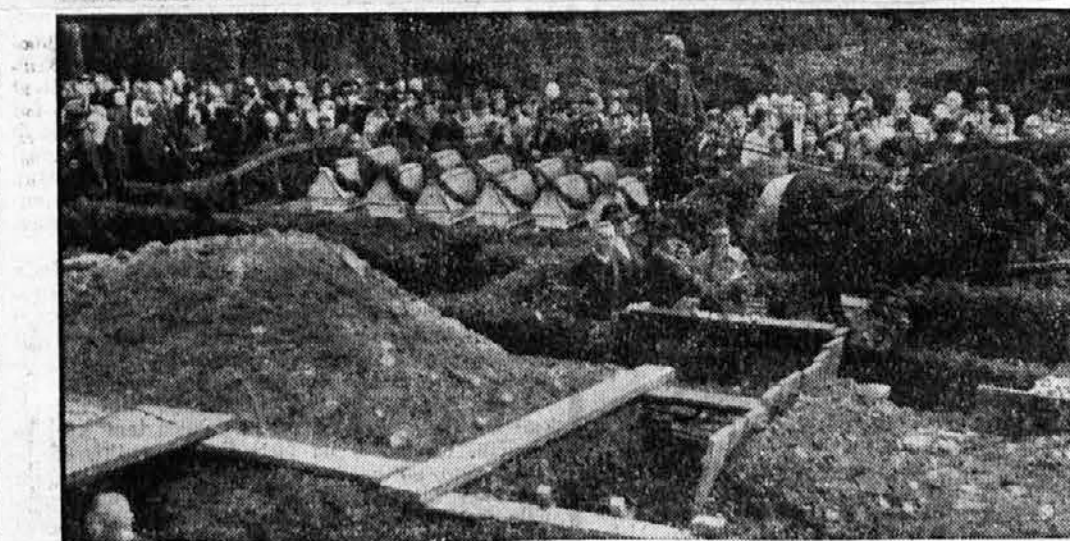
Kongom, francosko ekvatorialno Afriko, Alžir in Parizom. V sedmih dneh si se lahko pripeljal iz Pariza na ta oddaljeni otok v Indijskem oceanu. Razen tega pa obstojajo tudi redne letalske zveze med posameznimi kraji na otoku samem. Iz tridesetih mest se lahko odpelješ z letalom.

Tudi v zdravstvenem oziru so danes razmere na Madagaskarju neprimerno boljše kot pa so bile na primer še pred petdesetimi leti. Tedaj je tam pogosto razsajala kuga. V velikem številu so se nekako pred pol stoletjem začeli preseljevati tja Francozi z namenom, da ostanejo tam vse svoje življenje. Danes je delo njihovih pridnih rok na otoku dovolj očitno. Iz tridih tal, ki so bila kaj skopa, so ustvarili pravi vrt.

Povsod so na Madagaskarju Francozi zgradili tudi moderne ceste in tako čimbolj skrajšali razdalje, ki so še pred nekaj desetletji ločile posamezne kraje in mesta med seboj. Madagaskarska prestolnica je Tananarive, ki je obenem tudi najboljša elika, kako je otok napredoval. Predeli, ki so bili nekoč pušni in nenaseljeni, so danes na široko posejani z rižem in se je tudi domače prebivalstvo privadilo delu in novemu načinu življenja. Veliko delo so na Madagaskarju opravile tudi razne misijonске postaje, ki vneto skrbijo za moralno vzgojo in izobrazbo tamkajšnjih ljudi. Domačini imajo tudi že lastnega škofa, ki ga je lani posvetil sedanji papež Pij XII.

Tudi industrija in razna velika tehnična dela so v polnem teku. Tu izdelujejo in izvažajo usnje, tkanino in med drugim tudi razne meene izdelke, saj je Madagaskar bogat tudi na živini. S kako velikimi težavami se morajo boriti gradbeni inženirji, priča med drugim tudi železnica, ki so jo vneljali v dolžini 160 km iz notranjosti otoka do vzhodne obale in ki ima kar 56 predorov in 44 mostov.

Gotovo bodo zdaj Francozi zastavili vse svoje razpoložljive sile, da preprečijo angleške nakane in obvarujejo to svojo bogato kolonijo pred angleško zasedbo. Bogastvo otoka, ki je bil še pred nekaj desetletji tako pust in slabo naseljen, danes pa je pravi vrt in vir vsega mogočnega blagostanja je krivo, da je pri temki za razdelitev francoskih kolonij prišel tako hitro na vrsto ravno Madagaskar.

Skupni grob enajstih žrtev, ki so jih zahtevale pred nedavnim v Bethelu pri Bielefeldu v Nemčiji angleške bombe.

Tank — izum davnih časov

Tanki prav za prav niso orožje, ki ga je človek začel uporabljati v bitkah šele v sedanjih ali preteklih časih. Seveda so bili tanki prejšnjih časov čisto drugačni od sedanjih, pa vendar. Če pogledamo nazaj v zgodovino, se lahko prepričamo, da je napad neke vrste »tankov« z uspehom odbil že znameniti Aleksander Veliki. Omenjeni veliki osvajalec je leta 335 pred Kr. na svojem bojnem pohodu moral skozi neko sotesko, ki so jo Trakijci trdovratno držali. Zavarovali so se s svojimi »tanki« takratnimi bojnimi vozovi. Aleksander Veliki je kaj hitro spoznal, da sovražnik namerava svoje težke vozove spustiti s pobočja na njegovo vojsko in jo z njimi pomandati. Zgodovina pa pravi dalje, da se je Aleksander s spretnim manevrom posrečilo, to njihovo namero preprečiti.

Slavčevo petje preganja tatove

Svojevrstno zanimivost ima japonsko svetišče Kioin v mestu Kioto. V tem mestu je zbranih dokaj dragocenosti in zato tudi ni čudno, da je tu prav na svojevrstnem način preskrbljeno za varnost pred tatovi. V svetišču Kioin imajo med drugim tudi zvonce, ki so z njim v zvezi vsi vhodi in okna tako, da bi ga vsak tat, ki bi se skušal prikrasti do dragocenih stvari, moral sprožiti. Zvonec sam pa je znamenit po svojem glasu. Njegov glas je čisto enak petju slavčkov. Tako se je že večkrat zgodilo, da tat niti zaslutil ni, kakšno napravo je sprožil s tem, da je odprl vrata ali okno. Zato tudi ni zaslutil nobene nevarnosti in ni zbežal.

Tako so iznajdljivi Japonci že večkrat zaslužili kakšnega tatu, ki bi jo v primeru, če bi varnostne naprave povzročile še tak ropot, gotovo prej popihal, predno bi padel v roke pravice.

Program radio Ljubljana

Sreda, 2. oktobra: 7 Jutranji pozdrav. — 7.05 Napovedi, poročila. — 7.15 Pisan venček veselih zvokov (plošče) do 7.45. — 12 V sodobnem ritmu (plošče). — 12.30 Poročila, objave. — 13 Napovedi. 13.02 Sprehod po Balkanu (plošče). — 14 Poročila. 18 Mladinska ura: Anton Janša, slovenski čebelar. Zgodovinska igra v 9 slikah, napisal Arnost Adamič. Izvajajo člani Radijske igralne družine, vodi inž. I. Pengov. — 19 Napovedi, poročila. — 19.20 Nac. ura. — 19.40 Objave. — 20 Pevski zbor »Sava«. — 20.45 Bolgari pojo in igrajo (plošče). — 21.15 Komorni trio (gđ. Fr. Ortnikova — violina, prof. C. Sedlbauer — celo, g. prof. M. Lipovšek — klavir). — 22 Napovedi, poročila. — 22.15 Pihalni kvartet.

Četrtek, 3. oktobra: 7 Jutranji pozdrav. — 7.05 Napovedi, poročila. — 7.15 Pisan venček veselih zvokov (plošče) do 7.45. — 12 Koncertni plesi (plošče). — 12.30 Poročila, objave. — 13 Napovedi. — 13.02 Veseli godci. — 14 Poročila. — 18 Pester epored Radijskega orkestra. — 18.40 Slovenščina za Slovence (g. dr. Rudolf Kolaric) — 19 Napovedi, poročila. — 19.20 Nac. ura. — 19.40 Objave. — 19.50 Deset minut zabave. — 20 Samosvji gospe. Drago Burgerja, pri klavirju g. prof. M. Likovšek. 20.45 Reproduciran koncert simfonične glasbe. — 20 Napovedi, poročila. — 22.15 V oddih igra Radij. orkester. Konec ob 23.

James Hilton:

Z bogom mr. Chips

Marshall, dr. Merivale in novi učitelj Jackson so odšli v prednjo sobo. Marshall je začuden obstal:

»Kaj je Chipping?«
»Zal mi je, da sem zamudil,« pravi Chips in besno s pogledom premeri dr. Merivala. »Bil sem zadržan, prvič v osem in petdesetih letih.«

Dr. Merivale je dejal:
»Zdi se mi, da sem vam dejal, da ne smete iti iz hiše.«
»Neumnost. Zdaj sem ko dren, pa ne po vašem zasluženju.«
Ravnatelj Marshall se je komaj zdržal smeha, potem je predstavil Jacksona staremu Chippingu:

»To je gospod Jackson. Naš novi profesor za zgodovino. Jackson, zdaj se lahko pohvalite, da ste si stisnili roko s Chippingom z Brookfieldske šole.«

Chips je zagodrnjal:
»Naj vam ta slava ne stopi v glavo.«
Jackson je spremil Chipsa do njegovega stanovanja, pa ni stopil noter, kakor ga je povabil Chips.

»Obžalujem, pa moram k večerni uri v nižjih razredih.«
»To se mi zdi, da je težka skušnjava za novega učitelja, kaj ne?«
»Tudi zame je bila to težka skušnjava, ko sem začel... 1870!«
Jackson se začudi in vpraša:
»Ali ste imeli težave s fanti. Zdi se, da ste zdaj kar pri-ljubljeni.«

»Zato je bilo treba časa, gospod Jackson, preveč časa,« odgovori Chips zamišljeno.

»Kaže, da ste nazadnje našli skrivnost!«

»Kako?«

Chips se prebudi iz svojih misli in nadaljuje:

»Oh skrivnost! Saj je nisem našel sam. Razodel mi jo je ne-

lko drugi.«

Chips se je spet potopil v spomine, tako da je komaj zapazil, kdaj je Jackson odšel. Gospodinja mu je odprla hišna vrata:

»Tak stopite noter. Stojite tu na mrazu, pa niti rute si niste zavezali okoli vratu. Le čakajte, da to zve zdravnik.«

»Je že slišal od mene,« se zmagovalno smeje Chips, »povedal sem mu, kaj mislim.«

»Sedite k ognju. Treba vam je toplega čaja, potem pa v posteljo.«

»Kaj pa pecivo?«

»Tudi to sem pripravila. Koliko so vam pevice pojedli ti fantiči, odkar ste pri meni. Pojedli vam bodo še hišo in dom. Lani so pomlatili šest in dvajset tort, dvesto potie in...«

»Dovolj teh vaših dolgočasnih navajanj, ženska. Pojdite po poslu. Treba bi bilo, da bi boljše krmili fante. Se spominjate, kako slabo ste jih redili, dokler ste bili gospodinja?«

»Oh, tega je že tako dolgo!«

»Dolgo,« ponovi Chips in ne opazi, da je gospa odšla iz sobe. Misle se mu preselijo za leta nazaj in že vidi samega sebe kot fanta, kako stopa v vlak, da ga bo odpeljal v Brookfield, kamor je šel kot mlad učitelj...

II.

Vse vidi pred seboj, kakor da se godi danes. Posebni vlak za Brookfield je šel na londonski postaji Victoria na tovar fantov, ki so se vračali s počitnic, ali pa so prvič odhajali v to staro angleško šolo. Prodajalci so klicali posebne vesti iz večernih izdaj:

»Posebna izdaja... Francozi pobiti pri Sedan!«

»Posebna izdaja... Napoleon se je vdal. Cesarica na begu!«

V gneči nosačev in študentov, ki so se poslavljali od domačih, se je spiknil ob kovčge mladi, izmučeni učitelj Clipping in naganjal študente v vozove.

Ni mu bilo prijetno v duši in čutil se je negotovega, ko je odhajal v to staro slovitno šolo, kjer naj bi nastopil prvo učiteljsko službo in kjer si je upal doseči uspeha in priznanja.

Med novinci v vlaku je sedel pri oknu fantiček, ki je zdaj prvič odhajal s doma, pa se je sam med neznanimi fanti komaj zdržal joka. Chippingu ni bilo težko živeti se v fantove občutke, zakaj tudi njemu je bilo podobno pri sreč. Pogledal je izza svojega lista in se nasmehljaj:

Chips je spravljaj študente v vlak...